

Nr 27.

Ankom till Riksdagens kansli den 13 mars 1912 kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om rätt för hvarje svensk medborgare att i viss utsträckning afgiftsfritt idka strömmingsfiske medelst skötar inom Stockholms län.

(2:a Afd).

I en inom Andra kammaren väckt till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad motion, nr 17, har herr *Martin* hemställt, att Riksdagen måtte besluta, att lagen af den 27 juni 1896 om rätt till fiske måtte erhålla sådant tillägg, att strömmingsfiske medelst skötar inom Stockholms län, kan å ställen, där sådant af ålder varit vanligt, afgiftsfritt få idkas af hvarje svensk undersåte, såframt sommarnotvarp ej där finnes utmärkt.

Till stöd för denna framställning har motionären anfört följande:

»En stor procent af Stockholms läns yrkesfiskare ha af ålder specialiserat sig på strömmingsfiske medelst skötar.

Ett nödvändigt villkor för att dessa strömmingsfiskare skola kunna lifnära sig af yrket är, att de så obehindradt som möjligt gifvas tillfälle att utöfva sin lofliga näring.

På grund af de säregna förhållanden, som äro förknippade med utöfvandet af detta yrke, hafva strömmingsfiskarena hittills tillåtits lägga sina redskap i fjärdar och sund, utan att strandägarna, på några få undantag när, därför kräft afgift. Men skulle dessa undantag blifva regel, befarar jag, att denna gren af fiskerinäringen fullständigt kommer att gå under. Som exempel kan nämnas, att redan nu utkräfva ett tiotal strandägare i närheten af Vaxholm en afgift växlande mellan två och tio kronor per skötbåt och år. Intet hindrar dock, att samtliga strandägare i Stockholms läns skärgård utkräfva afgift af skötfiskarena för sitt fiskvatten, hvilket helt naturligt vore en omöjlighet för dessa att bära.

För skötfiskaren, som endast har detta slag af fiske till lefvebröd,
Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 10 saml. 13 häft. (Nr 27.)

låter det sig icke heller göra att endast lägga redskapen å de platser, han för närvarande erlägger afgift för. Strömmingen kommer nämligen på våren i stora stim från hafvet in emot skärgården. Med västliga vindar och varma dagar fortsätta sedan stimmen längre in i skärgården, där de å olika platser uppehålla sig tills på hösten, då stimmen åter fortsätta ut mot hafvet. Under hela denna tid gäller det för skötfiskaren att söka och följa strömmingen under dess gång i skärgården. Häraf följer, att strömmingsfiske medelst skötar icke är jämförbart med vare sig strömmingsfiske medelst not eller annat fiske. Den lagstiftning, som gäller för dessa senare grenar af fisket, är därför icke heller ägnad att främja denna gren af fiskerinäringen. Enligt mitt förmenande, bör därför en särskild bestämmelse i lagen tillkomma, som gör det möjligt äfven för dessa svenska medborgare att kunna lefva af sitt yrke.

Sådana särbestämmelser äro heller icke främmande för vår lagstiftning. Strömmingsfiskarena utefter kusten norr om Stockholms län äga, med smärre undantag, frihet att hvar som helst draga not. Liknande bestämmelser gälla för fiskarena vid västkusten i fråga om fångandet af stimfisk. Det synes mig därför icke vara obilligt, att strömmingsfiskarena inom Stockholms län, hvilka bedrifva strömmingsfiske medelst skötar, äga att utan afgift lägga sina redskap, oberoende af strandäganderätten. Enda undantaget härifrån synes böra vara förbud att lägga redskap, där sommarnotvarp finnas utmärkta. Dock fordras för att detta förbud skall blifva effektivt, att sommarnotvarpen äro tydligt utmärkta. För att förekomma utmärkning af notvarp endast i afsikt att hindra strömmingsfiske medelst skötar, torde det äfven böra föreskrifvas, att de skola vara anordnade för notdragning.

Emot den här ofvan föreslagna friheten för strömmingsfiske medelst skötar kan göras den invändningen, att strandägaren genom en dylik bestämmelse beröfvas rätten att själf förfoga öfver sitt fiskvatten. Så är dock icke förhållandet, ty först och främst är det icke fråga om den s. k. fjällfisken, hvilken skötfiskarena aldrig trakta efter, utan om strömming, som blott en kort tid af året uppehåller sig i strandägarens fiskvatten. Intet hinder möter således strandägaren, för så vidt han icke själf vill utnyttja sitt fiskvatten, att i vanlig ordning utarrendera detsamma och därför betinga sig ungefärligen enahanda villkor, som om strömmingsfiske medelst skötar vore förbjudet vid hans strand. För det andra rubbas icke sommarnotvarpen, utan förblifva fortfarande fredade, hvadan strandägaren har samma möjligheter som förut att utnyttja sitt fiskvatten, då det gäller fångandet af strömming. Det torde nämligen vara mycket sällsynt, att de strandägare, som förfoga öfver större områden fiskvatten,

själfva fiska strömning medelst skötar. I allmänhet är det så, att en och annan mindre strandägare lägger en 5 à 6 skötar vid de tillfällen, då strömningen befinner sig i eller i närheten af strandägarens område. Men äfven dessa tvingas oftast, därest de vilja erhålla någon strömning, att lägga redskapen i annans fiskvatten. För öfrigt är det otänkbart, att fiskarena alltid kunna se till att skötarna ligga inom tillätet område. De nuvarande bestämmelserna äro således ägnade att framkalla förvecklingar mellan skötfiskarena och strandägarne.

Genom den utveckling nuvarande motorbåtssystemet fått, är det att hoppas, att äfven strömmingsfisket skall bedrifvas på ett mera rationellt sätt än hittills varit fallet. Ty genom den större rörlighet, som vinnes genom dessa kommunikationsmöjligheter, sättas fiskarena i tillfälle att på ett vida bättre sätt söka upp och följa strömningen. Men skola de genom alltför stora pålagor hämmas i sitt näringsfång, då befarar jag tillbakagång i stället för framgång för strömmingsfisket. De mängder strömning skötfiskarena årligen fånga med sin redskap kunna icke heller på annat sätt tillvaratagas, ty de, som skola lefva af denna speciella näringsgren af fisket, måste utrusta sig och anordna sig efter de särskilda förhållanden, som existera i detta fall. Det skulle därför kännas hårdt för dem, därest icke den lagstiftande myndigheten uppmärksammade deras svåra och sär-
egna förhållanden.

I allmänhet är det personer, hvilka lefva under små ekonomiska förhållanden, som ägna sig åt detta näringsfång. Redan nu tyngas de af utgifter till nödig materiel. Förutom den afgift, de måste erlägga till en del strandägare — för skötfiskare i Vaxholm och dess närhet uppgående till omkring 30 kronor per båt och år — få de oftast genom lånevägen skaffa sig medel till en första uppsättning af båt och skötar. Enbart en uppsättning af skötar betingar en kostnad af omkring 1,000 kronor för hvarje fiskare och skötbåten omkring 300 kronor. Kommer så till, att hvarje skötfiskare måste hålla ett biträde, som betingar sig fjärdedelen, ja t. o. m. tredjedelen af inkomsten, så framgår till fullo, hvilka svårigheter dessa strömmingsfiskare hafva att kämpa med för att få sin utkomst. En ytterligare utgift har på senare tid tillkommit för inköp af motorbåt, hvilken, hur nödvändig den än är för fiskaren och hur billiga lånevillkor, som stå till buds, dock ställer sig mycket kännbar att anskaffa.»

Enligt stadgandet i första stycket 3 § af lagen den 27 juni 1896 om rätt till fiske må i de fyra nordligaste kustlänen å ställen, där sådant af ålder varit vanligt, strömmingsfiske med rörlig redskap idkas af hvarje svensk undersåte äfven vid annans strand, så framt den består af skogs-

Utskottet.

mark eller sten och ej af åker eller äng; dock att strandägaren skall vid notfiske vara berättigad, därest han i fisket deltagar, till första notdräkten hvarje måndag och onsdag.

Den nu förevarande motionen åsyftar en ändring i oförmälda lag, hvarigenom rätten till strömmingsfiske med skötar vid annans strand skulle, ofafsedt dennas beskaffenhet, utsträckas att gälla jämväl Stockholms län med undantag dock för platser, där sommarnotvarp funnes utmärkta. Motionären synes härvid utgå från den förutsättningen, att å vissa ställen inom sistnämnda län strömmingsfisket af ålder varit fritt för icke strandägare. Den före år 1896 gällande lagstiftningen och förarbetena till samma års lag om rätt till fiske gifva emellertid ej något stöd för antagandet, att inom Stockholms läns skärgård skulle förefinnas någon på sedvana grundad rätt för en hvar till strömmingsfiske vid annans strand liknande den som uppkommit inom de fyra nordligaste kustlänen och redan i 1852 års fiskeristadga blifvit lagligen erkänd. Tvärtom synas de lokala förhållandena i nämnda skärgård med dess många fjärdar, vikar och sund i jämförelse med norrländska kustlänen öppna stränder och mindre skärgårder hafva varit sådana, att någon dylik sedvanerätt ej kunnat här uppkomma. Härtill kommer, att inom Stockholms läns skärgård strömmingsfisket torde till hufvudsaklig del hafva bedrifvits af smärre hemmansägare, hvilka på grund af den synnerligen långt gångna klyfningen af jorden varit hänvisade att väsentligen erhålla sin utkomst af fiske, särskildt strömmingsfiske, hvilket inom länet är af den ojämförligt största betydelsen.

Utom af dessa hemmansägare, hvilka kunna sägas till yrket vara fiskare, idkas, såsom af motionären framhållits, strömmingsfiske jämväl af yrkesfiskare, hvilka icke äro i besittning af någon jord med åtföljande fiskevatten. Ehuru enligt hvad utskottet har sig bekant strömmingsfiske sedan gammalt idkats af dylika fiskare, särskildt i trakten omkring Vaxholm, har utskottet dock icke blifvit öfvertygadt därom att de ägt afgiftsfritt bedrifva detta fiske inom annans fiskevatten, utan vill det tvärtom efter hvad utskottet inhämtat synas, som om yrkesfiskarena från äldsta tider varit skyldiga att till strandägarne erlægga en årlig afgäld för att de fått begagna deras fiskevatten. Att härvid emellertid i många fall några afgifter icke utgått, torde hafva varit beroende på att fiskarena utan vidare underlåtit att erlægga dylika afgälder och att vederbörande strandägare icke gjort sin rätt gällande, men läser detta förhållande icke kunna åberopas såsom bevis för att fiskarena haft någon på sedvana grundad rätt att afgiftsfritt fiska vid annans strand.

I detta sammanhang synes det utskottet lämpligt att närmare redogöra för, huru den nuvarande lagstiftningen ställt sig i förhållande till de lokala sedvänjor, som utbildat sig i afseende å rätten till fiske. Det af Kungl. Maj:t vid 1896 års Riksdag framlagda förslaget till lag om rätt till fiske grundade sig på ett af en för ändamålet tillsatt kommitté utarbetadt förslag, hvaruti i § 12 fanns intagen en bestämmelse af följande lydelse. »Där å viss ort de fiskande af ålder oklandradt utöfvat fiske vid annans strand annorledes än i denna lag är medgifvet, vare de vid sådan rätt bibehållande.» Vid behandlingen af lagförslaget i högsta domstolen utlät sig en af dess ledamöter öfver nämnda stadgande sålunda:

»Andra stycket af denna § har, enligt hvad motiven visa, tillagts för att bereda hemul i lagen åt sedvanor, som på vissa orter skulle utbildat sig i strid emot de lagbestämmelser, som alltsedan 1766 varit och fortfarande äro gällande i fråga om strandägares fiskerätt. Tillägget innebär att, om det kan visas, att under en längre tidrymd tillbaka främmande personer fiskat inom område, där lagen tillerkänt strandägaren uteslutande fiskerätt, utan att utredning vinnas därom, att strandägaren någonsin talat å det sålunda i hans fiskevatten utöfvade fisket, strandägaren skall vara förlustig sin berörda rätt och fisket därstädes för framtiden stå öppet för en och hvar. Så länge nu gällande lag kvarstår, kan en sådan strandägare när som helst återtaga utöfningen af sin af lagen erkända rätt och förbjuda en och hvar att inom området för hans landgrund bedrifva fiske; men om förslaget blifver lag, är denna utväg honom betagen, och han är skyldig tåla, icke blott att de, som förut opåtaladt gjort intrång i hans fiskerätt, därmed fortfara, utan ock att hvilken annan som helst, som förr eller senare kan känna sig hugad att nyttja fiskevattnet utanför hans strand, därstädes bedrifver fiske. Såsom skäl för denna, åtminstone i formelt hänseende betydande inskränkning i enskildes bestående rättigheter har kommittén åberopat dels den omständigheten, att i vissa delar af kustlandskapen, särskildt Bohus län samt Skåne, Halland och Blekinge, fiskeristadgans bestämmelser om enskild strandfiskerätt icke tillämpats, i det vid sidan af den skrifna lagen den uppfattningen sedvanemässigt gjort sig gällande, att fisket vore mer eller mindre fritt för allmänheten, dels vikten däraf att landets fiskarbefolkning blefve genom lagstiftningen tryggad i utöfningen af det fiske vid annans strand, som densamma på grund af dessa sedvanor hittills utöfvat, — ett fiske, som i vissa fall skall hafva föranledt uppkomsten af eller åtminstone utgöra den nödvändiga förutsättningen för beståndet af åtskilliga bland landets större fisklägen. -- Vikten af dessa skäl och betydelsen af den närmare utredning kommittén lämnat angående hithörande förhållanden bör visserligen icke underskattas; men det synes mig dock i hög grad betänkligt att söka ordna saken genom en all-

män bestämmelse af den art, som nu föreslagits. Enligt densamma skulle det blifva domstolen, som i hvarje särskildt fall hade att pröfva, huruvida lagens allmänna bestämmelser angående strandfiskerätten voro tillämpliga eller om på grund af sedvana af ofvan omförmälda beskaffenhet fisket vore att anse såsom fritt. Men tvister om tillvaron af sedvana af den art, hvarom här är fråga, torde kunna hänföras till dem, där utsikterna för ett materielt riktigt domslut äro vida mindre än i allmänhet är fallet. Det ligger nämligen nära till hands att antaga, att en strandägare, utan att hafva för afsikt att uppgifva sin enskilda fiskerätt och utan att i själfva verket uppgifva densamma, tid efter annan af särskilda orsaker såsom hänsyn till grannar och andra, som stå i närmare förbindelse med honom, fiskets bedrifvande på ett för honom föga hinderligt sätt m. m., lämnar intrång i hans fiskerätt opåtaladt, och det skall till följd häraf i många fall blifva lätt för den, som vill göra sedvana gällande, att visa, att främmande vid upprepade tillfällen under den ena tidsperioden efter den andra fiskat i en strandägarers fiskevatten, utan att åtal därå följt, under det att å andra sidan det till följd af sakens natur ställer sig synnerligen svårt för strandägaren att styrka att han eller hans företrädare, oafsedt nämnda förhållande häfdat sin enskilda fiskerätt. Jag befarar därför att förslaget, om det blefve lag, skulle i flera fall komma att föranleda verkliga rättskränkingar. Och blifver än detta ej fallet, torde det likväl vara att förutse, att det nya stadgandet, som väl kan tänkas föranleda uppkomsten af i brokig blandning om hvarandra liggande fria och enskilda fisken, ofta skall komma att missbrukas såsom förevändning för obehörigt bedrifvande af fiske i annans fiskevatten och således tvinga strandägaren att anlita domstolarna för att vinna erkännande åt en rätt, som eljest aldrig skulle blifvit satt i fråga.

Dessutom är det att märka, att det föreslagna stadgandet går längre, än dess grund i själfva verket föranleder. Det har, såsom redan anmärkts, tillkommit för att bereda de fiskande trygghet i utöfningen af det fiske, de hittills bedrifvit; och för detta ändamål synes det hafva varit tillräckligt att stadga, att, där fiske under de i förslaget angifna förutsättningar hittills utöfvats i annans fiskevatten af fiskarbefolkningen å ett visst fiske-läge eller en viss plats, befolkningen å detta läge eller denna plats skulle fortfarande äga rätt att fiska i samma vatten. Men förslaget låter sådant strandfiske stå öppet icke blott för dem, som förut begagnat sig af det-samma, utan äfven för alla andra och innebär således, enligt min tanke, en onödig inskränkning i strandägarers rätt, på samma gång som det bereder möjlighet för en menlig konkurrens för de fiskande själfva. Det måste dessutom ur principiell synpunkt alltid betraktas såsom mindre till-

fredsställande, om lagen tilläte att kanske ett helt fiskeläge tilltvingade sig fiskerätt i ett enskildt fiskevatten, där dess befolkning aldrig förut fiskat, allenast på den grund, att strandägaren af ålder låtit grannar eller andra närboende oklandradt bedrifva fiske därstädes.»

Vederbörande departementschef delade emellertid icke de sålunda uttalade betänkligheterna mot stadgandet i fråga, hvilket ock därför bibehölls i lagförslaget, sådant detsamma förelades Riksdagen.

I sitt öfver förenämnda lagförslag afgifna utlåtande anförde lagutskottet emellertid i nu ifrågavarande afseende följande:

»Utskottet är visserligen ense med kommittén härutinnan, att de lokala sedvanorna icke böra lämnas utan hänsyn, då det gäller att i ett ämne sådant som det föreliggande stifta ny lag, men utskottet är tillika af den mening, att rubbningar i den enskilda strandägare tillkommande rätt böra i möjligaste måtto undvikas. Ett antagande af 12 §:s 2 mom. skulle emellertid, enligt utskottets tanke, kunna leda till verkliga rättskränkningar, på sätt i högsta domstolen jämväl framhölls, och det synes utskottet som om kommitténs motivering för stadgandet ej tillfyllest ådagalägger lämpligheten att i ett allmänt stadgande för hela riket upphöja till lag den skiftande och olikartade lokala sedvanerätten i fråga om fiskes utöfvande. Det må visserligen anses önskvärdt, att lagstiftningen lämnar sitt skydd åt en fiskarbefolkning, som för utöfvande af sin näring icke har någon rätt, allenast sed att lita sig till — och härutinnan torde förhållandena på rikets västkust vara förtjänta af synnerligt beaktande, men att tillmäta de lokala sedvanorna i allmänhet en sådan vikt, som föreslagits, utan att något verkligt behof af dylik inskränkning i den enskildes strandäganderätt kan anses ådagalagd, är enligt utskottets tanke ej att tillråda.

Utskottet har sålunda först och främst undantagit allt sötvattensfiske från grundsatsens lämplighet. Den af kommittén lämnade utredningen af hithörande förhållanden har nämligen icke kunnat öfvertyga utskottet, att några lokala sedvanor af framträdande vikt gjort sig gällande i fråga om insjöfisket vid sidan af den skrifna lagen.

Ej heller fisket inomskärs kan, enligt utskottets mening, lämpligen och rättvisligen i allmänhet undandragas den enskilda strandäganderätten, såsom förhållandet skulle blifva, om ifrågavarande bestämmelse därå blefve tillämplig. Endast i fråga om Göteborgs och Bohus samt Hallands län har utskottet ansett förhållandena härutinnan påkalla ett undantag. Äfven i ett annat afseende har utskottet ansett ifrågavarande stadgande böra modifieras. Utskottet har nämligen ansett det lämpligast att uttryckligen omnämna, att de lokala sedvanor, som i stadgandet tillägges kraft af lag,

endast afse fiske med rörlig redskap, helst, enligt hvad kommitterade anför, fiske med fast redskap äfven vid västkusten städse betraktas såsom strandägarens uteslutande rätt.»

Med anledning af de sålunda mot bestämmelsen i andra stycket af 12 § i lagförslaget framställda erinringarna blef detta allmänna stadgande ur lagen uteslutet och i stället, för Göteborgs och Bohus samt Hallands läns vidkommande, ett stadgande af mera speciell innebörd infördt i tredje stycket af 3 §. Här af torde framgå, att den nu gällande fiskelagstiftningen icke velat — med de i lagen särskildt omnämnda undantagen — gifva kraft af lag åt de lokala sedvanorna, som på sina ställen utbildat sig.

Genom hvad sålunda anförts har utskottet velat visa, hurusom det kan anses fastslaget, att de fiskare, hvilkas intressen genom motionärens förslag skulle tillgodoses, icke sedan gammalt äga någon rätt att bedriva strömmingsfiske i annans fiskevatten. Motionären har emellertid icke ansett detta i och för sig lägga hinder i vägen för att genom en direkt lagändring tillerkänna dem en sådan rätt. Härvidlag får dock icke förbises, att äfven den jordägande befolkningen i fråga om strömmingsfisket har intressen, hvilka mången gång kunna vara lika berättigade som yrkesfiskarens, och dessa intressen böra under sådana förhållanden gifvetvis icke trädas för när. I detta sammanhang bör ytterligare framhållas, hurusom den i Stockholms läns skärgård bosatta jordägande befolkningen oftast drifver fiske som näring och för sin utkomst är hänvisad till denna näringsverksamhet. Då enligt utskottets åsikt ett stadgande i den af motionären antydda riktningen skulle alltför mycket ingripa på äganderätten till de hemman, till hvilka fiskevattnet hör och hvilkas egentliga värde ligger i detsamma, och dessutom mången gång blifva hemmansägarne till hinder att själfva idka strömmingsfiske i sina fiskevatten, anser sig utskottet icke kunna biträda förslaget om en dylik lagändring.

Under åberopande af hvad sålunda blifvit anfördt får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 mars 1912.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tallberg.

I beslutet hafva deltagit:

från Första kammaren: *A. T. Odelberg, P. Paulson, G. Tamm, A. H. Fahlén, E. A. Lindblad, A. Pers, Aaby A. W. Ericsson, A. H:son Wachtmeister*; från Andra kammaren: *D. Persson i Tällberg, R. G. Hamilton, S. Linders, P. O. Lundell, A. L. Lundström i Långnäs, E. G. H. Åkerlund, O. Nilsson i Tånga, C. L. Olausson.*

Reservation:

af *A. Pers, D. Persson i Tällberg, S. Linders, A. L. Lundström* och *O. Nilsson i Tånga*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

Ehuru utskottet icke i allo kan ansluta sig till motionärens framställning, finner dock utskottet syftet med i ifrågavarande motion synnerligen beaktansvärdt. Det kan nämligen enligt utskottets förmenande icke förnekas, att de förhållanden, under hvilka den i stora trakter af Stockholms läns skärgård bosatta fiskarbefolkningen drifver sitt näringsfång, äro särdeles ogynnsamma och väl värda statsmakernas uppmärksamhet. Sedan århundraden tillbaka har inom länets skärgård, särskildt inom Vaxholms-trakten samt angränsande fjärdar och sund, i stor utsträckning bedrifvits strömmingsfiske af personer, som icke själfva varit jordägare och sålunda icke, enligt nu gällande rättsuppfattning haft del i fiskevattnet. I regel torde från den jordägande befolkningens sida icke hafva lagts några hinder i vägen för dessa fiskare i utöfningen af deras näring, och först på senare tider lär det mera allmänt hafva förekommit, att strömmingsfiskarna affordrats några afgifter för begagnandet af fiskevattnet. Det förefaller därför naturligt, att hos den i dessa trakter boende, icke jordägande fiskarbefolkningen så småningom framkallats en känsla af att rätten till strömmingsfiske i skärgårdens fjärdar och sund, om icke enligt skrifven lag, så dock enligt häfdvunnen sedvänja, vore för densamma fri. Såsom motionären påpekat hafva emellertid jordägarna på senare tider i allt oftare återkommande fall börjat affordra fiskarna afgifter för rätten att i deras fiskevatten utlægga sina skötar, och äfven om dessa afgifter i allmänhet icke från jordägarnes synpunkt kunna betraktas såsom höga.

torde det vara otvifvelaktigt, att de för den ekonomiskt så föga bärkraftiga fiskarbefolkningen utgöra en börda, som ofta verkar synnerligen betungande, särskildt som hvarje fiskare, med hänsyn till det sätt, hvar på strömmingsfisket bedrifves och måste bedrifvas, är nödsakad att skaffa sig möjlighet att fritt få röra sig på ett större vattenområde och sålunda oftast nödgas att söka träffa öfverenskommelse med ett flertal jordägare. Att det, i betraktande af den i Stockholms läns skärgård rådande mycket starka jordklyfningen, under sådana omständigheter kan ställa sig ytterst svårt för en icke jordägarande strömmingsfiskare att skaffa sig erforderligt fiskevatten, torde få anses själfallet, och denna svårighet kommer gifvetvis att ökas i den mån jordägarna alltmera allmänt börja att af strömmingsfiskarna utkräfva afgifter för begagnandet af fiskevattnet. Äfven om man icke, såsom motionären förmenar, torde behöfva befara att *samtliga* strandägare på dylikt sätt skola kunna af fiskarna utkräfva afgifter — ägarne till alla de i närheten af Stockholm vid vattnet belägna afsöndringarna lära nämligen icke själfva äga någon fiskerätt — kan det likväl icke förnekas, att det rådande osäkerhetstillståndet måste högst menligt inverka på nu ifrågasvarande fiskarbefolknings ofta redan förut svåra ekonomiska belägenhet, hvarför med fog torde kunna ifrågasättas, om icke en fortsatt utveckling i den riktning, förhållandena nu tagit, kommer att allvarligt hota hela denna fiskarbefolknings existens.

Om utskottet sålunda för sin del är lifligt öfvertygad om önskvärdheten af att lättnad bör beredas de i motionen afsedda fiskarna i utöfvande af deras yrke, där sådant kan ske, utan förnärmandet af annans rätt, anser sig dock utskottet, såsom ofvan antydts, icke kunna utan vidare förorda en direkt lagändring till förmån för dessa fiskare. Det får nämligen icke förbises, att äfven den jordägarande befolkningen i fråga om strömmingsfisket har intressen, hvilka mången gång kunna vara lika berättigade som yrkesfiskarens, och dessa intressen böra under sådana förhållanden gifvetvis icke trädas för när. I detta sammanhang vill utskottet särskildt framhålla, hurusom den i Stockholms läns skärgård bosatta jordägarande befolkningen i många fall jämväl drifver fiske som näring och icke sällan för sin utkomst är hänvisad till denna näringsverksamhet. Det torde därför böra tillses, att de åtgärder, som lämpligen kunna vidtagas till den icke jordägarande fiskarbefolkningens förmån, icke må vara af den art, att jordägarnes utkomstmöjligheter därigenom på något sätt försvåras. Utskottet är sålunda af den åsikten, att en eventuell lagändring bör föregås af en sorgfällig och allsidig utredning af det mellan yrkesfiskare och jordägare för närvarande bestående rättsförhållandet beträffande fiske af nu ifrågasvarande slag; och bör enligt utskottets uppfattning denna

utredning i främsta rummet inriktas på en undersökning, huruvida någon på sedvänja, särskilda privilegier eller andra omständigheter grundad rätt till strömmingsfiske i skärgården må anses tillkomma den icke jordägande fiskarbefolkningen. Först sedan en dylik utredning blifvit verkställd, kan närmare öfverskådas, hvilka åtgärder utan förnärmande af jordägarens rätt kunna anses lämpliga för tillgodoseende af yrkesfiskarens intressen.

På grund af det anförda får utskottet hemställa,

att Riksdagen i anledning af herr Martins ifrågasvarande motion, må i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes föranstalta om utredning rörande den rätt till strömmingsfiske medelst skötar vid annans strand, som af ålder kan anses hafva tillkommit icke jordägande fiskare inom Stockholms läns skärgård, samt för Riksdagen framlägga förslag till de åtgärder för tryggande af dessa fiskares utöfning af sitt yrke, hvartill en dylik utredning kan föranleda.
